

FŐPINCÉREK LAPJA

Gazdasági és társadalmi folyóirat. Megjelenik egy évben tízszer. Szerkesztő-ség: VII. Hársfa-utca 31.

A FŐPINCÉREK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

FELELŐS SZERKESZTŐ:
HAJDU ANTAL

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁR

Hírlapkönyvtári

1. névfeljegyzés

19. 29/6. 37. sz.

Elofizetési ára: 1 évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P, egyes szám 80 fill. Kiadó-hivatal: VII. Hársfa-u. 31.

Munka-haladás

Túl vagyunk immár azon a nevezetes fordulón is, amely mint a magyar főpincérség önálló sajtójainak megalapítása, bekerül egyesületi életünk történetébe.

Elmondottuk legelső gondolatainkat, ezután a mindennapi élet felvetett problémái következnek, aprólékos de sokrétű és irányú munka, amelyet követel tőlünk egyrészt a főpincérség helyzete, másrészt az ipar iránt érzett lobogó szeretetünk és odaadásunk. Úgy érezzük azonban, hogy mielőtt a nagy munkához hozzáfogunk, nem mehetünk el észrevétel nélkül az üdvözlések jókívánságok és biztató meleg szavak amagyi halmazata előtt, amelyben ez alkalomból bennünket úgy a vendéglősök, mint a kávésok ipartestületének vezető tényezői részesítették. Mindezt a sok üdvözlést jókívánságot és baráti útmutatást e helyről hálás köszönettel nyugtázzuk annak az ismételt leszögezésével, hogy ezután is megkívánunk maradni azon keretek között, amelyek a másirányú érdekek tiszteletben tartása mellett lehetővé teszik számunkra, a főpincérség érdekeinek a komoly szolgálatát.

A vendéglős és kávéipar minden vonatkozásban nehéz időket él át. A főpincérség teljes egészében átérzi ennek a súlyát és örömmel látja, hogy az ünnepi sorokból is ennek a mélyértelmű két szónak az alaptónusa csendül ki, amelyek e sorok élére írtunk: — munka, haladás.

Ez a mi eszményünk is, amelyet tiszta meggyőződéssel követünk, menten minden hátsó gondolattól. A főpincérség ma nem azt jelenti, mint valamikor. A körülöttünk zajló események átalakító hatással vannak az iparra, tehát a főpincérség, mint szakma, mint vállalkozás egyaránt átesett bizonyos

változásokon. Ma már ritka, az a könnyelmű gavallérgesztesekkel virtuskodó és a letűnt világ romantikájával bevont főpincérti-pus, aki a napi munkája mellett gondtalanul élt, szórakozott és révbe jutva, boldogan megőregedett.

A ma főpincéretől az élet sokkal többet követel meg és helyette sokkal kevesebbet nyújt. Az üzembeli felelősség felfelé, lefelé egyaránt megnövekedett. A főpincér ma nem egyszerű inkasszánsa a munkaadónak, hanem magais munkaadó és munkás egy személyben. Egy üzem sorsa frekventáltsága ma sokkal nagyobb mérték kapcsolódik össze a főpincér egyéniségével, mint azelőtt, mert hiszen az óvadékok révén vállalt nagyobb tőkeérdekeltség több jogot biztosít neki az üzlet vezetésében.

A főpincérség tehát társadalmi és egyesületi viszonyaiban is konzekvens kell, hogy legyen a szakmában betöltött szerepéhez. Nem lehet semmiben sem meggondolatlan. Dolgozni és megélni. Haladni a korrall, abban a tempóban és úgy, amint ezt az ipar faktoraival harmonikus együttműködéssel kijelölik. Így szolgáltatjuk csak eredményesen iparunk érdekeit amely mindenben azonos a magunkéval is.

Mindezekben túl azonban legyünk tisztában azzal, hogy ezeknek a gondolatoknak a szolgálatában összetartásra és az egyesület további kiépítésére van szükség. Ma tehát, amikor eggyel közelebb lépünk a főpincérséget érintő és érdeklő problémákhoz a munka és haladás sok szépet jelentő kettős jelszavával hívunk magunk közé minden értékes, komoly karitásunkat. (b)

A dubiozkérdés

Minden üzleti vállalkozásnál, legyen az bármilyen természetű, fennáll, hogy a haszonnak egy bizonyos töredéke, mint kétes behajthatatlan követelés szerepel a jóváírások számláján. Egészen természetes tehát, hogy a főpincéri vállalkozás sem lehet mentes ezekről a veszteségektől, amelyeket — ismerve a mi viszonyainkat — talán nem is egészen helyesen dubioznak szoktunk nevezni.

Ezek a dubiozák bár kellemetlen, de hűséges kísérői minden főpincérnek pályafutásán, sőt egész életén keresztül. Egyik üzemben kisebb, a másikban nagyobb százalékban nyirbálják meg a főpincér jövedelmét aszerint, amilyenek az illető üzem belviszonyai, nivója, közönsége, alkalmazottai stb. A háború előtti, sőt az utána következő konjunkturális időkben is a főpincéri állás rentabilitása szempontjából általában csak alig hírt jelentőséggel az a kérdés. Ma azonban, amidőn az ország gazdasági viszonyai és ennek folytán a vendéglős és kávéipar is állandó súlyos válsággal küzd, amely aztán a társadalmi viszonyok megváltozását és az erkölcsek meglazulását vonta maga után; — sokkal nagyobb figyelmet érdemel. Ott van ez a kérdés ma minden beszélgetésnél, ahol főpincérek ülnek együtt, ott van

az üzlettársak és fizetők viszonyában, ott van mindenütt az üzemekben, ahol „nem stimmel a kassza” és fokozott éberséget követel, ha azt akarjuk, hogy ez a baj tovább ne terjedjen, sőt a lehetőséghez mérten csökkentessék.

Tárgyilagosaak akarunk lenni, amikor megállapítjuk, hogy a fővárosi üzemek nagy részében ma is jelentéktelen százalékát teszi ki a dubioz a főpincérség keresetének, de viszont tudunk olyanokról is, — bármilyen hihetetlennek látszik — hogy 30—35 százalékát vesztik el a főpincérek a tisztán kimutatható keresetnek. Az nem egészen valószínűtlen, hogy az ilyen esetekben a hiba éppen az illető kartársakban van, akik talán nem elég figyelmesek és hiányzik náluk a kellő gyakorlat és az úgynevezett rutin, a főpincéri teendők ellátásához. De éppen így származhatik a dubioz — eshetőségképpen mondjuk — a felszolgálók felületességéből, vagy a főpincérrel szemben táplált rosszindulatú ellenszenvéből, az értékváltó rendszer (block) tökéletlenségéből, az ellenőrzés hiányosságából és talán nem utolsósorban a közönség egy részének a legtöbb esetben indokolt feledékenységéből. A legtávolab áll tőlünk, hogy a magyar vendéglői és kávéházi közönség bármely rétegét is gyanúsítással illessük, — Isten ments — de tudjuk, hogy vannak kávéházi vendégek, akik pl. itt feketekávéját, odébb fagylatot fogyasztanak, majd ismét más asztalnál uzsonnázni, kártyáznak, dominóznak, közben eltávoznak és ismét visszajönnek, végül: *egyszerre* fizetnek. Kell-e csodálkozni azon, ha ilyen rendszer mellett a vendég a legnagyobb lelki ismeretessége dacára is kifejejt valamit?

Tudnánk hasonló krassz eseteket felhozni vendéglői vonatkozásban is, de nem ez a célunk, mert hiszen ezzel még nem segítettünk.

Végeredményben bármi legyen is üzemenként a dubioz forrása az bizonyos, hogy mindent el kell követnünk annak csökkentésére. A mai viszonyokban a főpincérség nem gondolhat jövedelmének fokozására, amely tény az egész vonalon szigorú *takarékosságot* követel meg. *Minden elűntetett dubioz fillér pedig növeli a keresett és közelebb visz differenciális*

esetekben elérni szándékolt számításainkhoz.

Síkféle módszer áll rendelkezésre, amelyek helyes alkalmazása mellett kizárt dolog, hogy a dubioz jelentékenyen terhelje meg a kartársak büdzséit. Ezek között első helyen szerepel az a követelmény, hogy a főpincér mindig *nyitott szemmel* mozogjon az üzletben, *mindenütt ott legyen* ahol érdekelve van, lehetőleg *mindent lásson*. Rendelkeznie kell megfelelő gyakorlattal, képzettséggel és gyors áttekintő képességgel. A mostanában újból divatos zserbó és egyéb sütemények, desszertek asztalra rakását — ahol ez nem talál főnökeink ellenzésére — megelőzhetjük, bizzuk ezt inkább árusítókra. Fejlesszük szigorú rendszerré azt a külföldön mindenütt nagyszerűen bevált szokást, hogy *a felszolgáló pincér minden számlafizetésnél jelen legyen, sőt a fogyasztást minden asztalnál pontosan jegyezze fel és azt a jegyzéket fizetés előtt adja át a főpincérnek*. Ez a kontrollrendszer kávéházakra applikálva ugyan kisé nehézkes, egyes esetekben pedig éppen hasznavehetetlen. Itt azonban nagyobb szerepet kell juttatni a felszolgálók figyelmének és kötelességükre kell tenni, hogy a fizetésnél lehetőleg jelen legyenek, a több *platz*-on fogyasztott vendég fogyasztására pedig hívják fel mindig a főpincér figyelmét.

Kezdetben talán kissé nehéz lesz ennek a rendszernek a kifejlesztése, — főként ott, ahol eddig egyáltalán nem volt semmi ellenőrzés — de bizonyos, hogy a dubioz csökkentésének egyik legalkalmasabb módját fogjuk benne megtalálni. Fontos még ennél, hogy *a felszolgáló munkássággal, akikre ilyen súlyos kötelességeket hárítunk, kellő tapintattal és szo-*

ciális érzéssel bánjunk. A rossz munkást tanítsuk, ha ez nem használ, cseréljük ki, a jót becsüljük meg. A magunk természetes felsőbbiségével és tudásával igyekezzünk *minden erőltetés nélkül* is előtte önként értetődővé tenni, hogy az üzemben velünk szemben, a főnökkel szemben, ő is felelős és a pénzükre való gondos felügyelet neki erkölcsi kötelessége.

Az ilyen viszony mellett nem lesz a főpincér és felszolgáló munkás között soha ellentét és erősebb fegyverkezés nélkül is elérhetjük mindig, amit közvetlen érdekeink megkövetelnek.

A dubioz csökkentésének egyéb módjaira még lesz majd alkalomunk visszatérni, bár addig is *szívesen vesszük, ha a kartársak gondolataikat ezirányban közlik velünk* és maguk is hozzászólnak ennek az újabban fontossá vált főpincér problémának a köz javára való megoldásához.

B.

Évzáró vizsga a vendéglős szakiskolában.

E hó 11-én zajlott le a lónyai utcai elemi iskola tornatermében a vendéglőszakiskola évzáró vizsgája, a főváros tanácsa, a hivatalos szaktestületek, valamint a nagyszámban megjelent vendégek jelenlétében. Az iskola tanulói osztályonként és külön-külön is nagyszerű előmenetelről tettek ezuttal is tanubizonyosságot. Ha ezt az iskolát annak kitünő szellemét nem is ismertük volna azelőtt, úgy e kellemes, ünnepi részletekkel tarkított három óra is elegendő lett volna arra, hogy értékelni tudjuk nagyszerű munkásságát. A feladott kérdésekre egytől-egyig jól megfeleltek a fiúk, de külön kell kiemelnünk a szakácsművészeti kérdésekben látott igazán szép előmenetelt. Dicséret és elismerés illeti mindezekért első sorban *Palkovics Ede* kormányfőtanácsos urat a tantestület érdemdús elnökét, az áldozatkész *vendéglőspartestület elüljáróságát* valamint *Kritsfalussy István dr.-t* az iskola igazgatóját. A kitünő tanári kar *Reichardt Dittmayer* és a többiek is mind elismerésre méltó munkát végeztek.

ÉTLAP

és mindennemű nyomtatvány elkészítését, gyors- és pontos szállítását vállalja

„KÁRPÁT“

Könyvnyomda és Kiadványallat

Budapest, VII.,

Wesselényi-utca 53.

Telefon József 419—93.

HÁNY LÉPÉST tesz mg naponta a főpincér? Régi kérdés. De ki tudná megszámlálni a lépéseit, mikor a kávéház egyik sarkából a másikba szölit a vendég türelmetlensége. Van ma már olyan készülék, amely munkaközben az emberi test hőfogyasztását mutatja meg, amelyből aztán könnyen kiszámítható, hogy mennyi táplálékra van szükség annak a pótlására. Nos a pincér lépéseinek feljegyzése nem igényel ilyen különleges eszközök alkalmazását. Elegendő hozzá egy lépésmérő óra, amely nem mai találmány, és eléggé elterjedt. Pontosan mutatja viselője lépéseinek számát. Becsapni magát nem engedí, mert ha megállunk vele egy pillanat alatt üzemszünetbe lép és ha elindulunk, mozgásba jön ismét a kis apró gépezet. Egyik körüli kávéház főpincére beszerzett egy ilyen lépésmérő órát, hogy megtudja végre, hogy fáradságos egésznap munkája mögött hány lefutott kilométer húzódik meg szépen a sötét ismeretlenségben. És az eredmény meglepő volt. A munka szombat délután négykor kezdődött, amikor a kis óramű is elkezdte számolni a gyorsan pattogó főpincérlépéseket. Reggel ötkor volt záróra. Az óramű pontosan 52400 lépést jelzett. Már most ha egy lépésre átlag csak ötven centimétert számítunk, akkor is 26200 méter utat tett meg az illető kártyásunk aznap vagyis több mint huszonhat kilométert. A vasárnapi teljesítmény mégennél is nagyobb volt, a többi napokon valamivel kisebb. — Mindegy. Huszonhat kilométer olyan hosszú út, hogy ennek a mindennapi megtétele távgyalogló bajnoknak is dicsére válna. A főpincérnek pedig ezek a huszonhat kilométerek jelentik, nem a ritka dicsőséget, fényt, elismerést amint a sportban szokás — hanem a mindennapi kenyeret a szerény érvényesülést. A lépés mérő óra beszélt tehát. Beszélt még pedig elég hangosan. Ugy hisszük, nem ártana ha megállnának azok is akik felelőtlenül, nem egyszer olyan állítást közöltek, hogy a főpincér könnyen keresi a pénzt, hiszen csak inkasszá, de nem dolgozik. A lépésmérő óra adatait azonban csak a főpincér néhez fizikai munkájáról tették tanúságot, de hol marad még a többi? Igen — a többi amely még legalább annyival felér.

A TEKINTÉLY sokat jelent az egyén számára mindenütt, minden hivatásban. A tekintélytartás általános emberi hajlandóság de különös fontossággal bír, olyan élethivatásban ahol embereknek teljesített szolgálatokról van szó. A pincérség tekintélye mint társadalmi osztályé ugyan nem nagy, de én nem is ennek hanem az egyéni tekintély kérdésének szántam ezt a kis elmefuttatást. Mert nem értem meg sehogy sem: mért volna fontosabb egy ügyvédre, orvosra, vagy köztisztviselőre a tekintélytartás, mint egy főpincérre vagy vendéglői üzletvezetőre. Ha egy főpincér hivatásának egyébként lelkiismeretes gyakorlása közben valamelyes lapszust csinál, vagy ha kitűdődik, hogy egy kávéház, vagy szálloda az üzletvezető hanyagsága, vagy elhibázott üzempolitikai lépései miatt ment tönkre, vagy ha a kettő valamelyikét utcai botrányokozásért részegen kíséri be a rendőr, nem árte nekik legalább annyit mint egy ügyvédnek, ha szakértelem híján elveszt egy pört, vagy ha az orvosnak tudásbeli fogyatékoság miatt nem sikerülnek az operációi. Természetesen vannak különbségek abban, hogy egyik vagy másik foglalkozás tekintélyének mi árt. Ami iparunkban már szerencsésen kialakultak bizonyos nézetek arra nézve, hogy melyek azok az értelmi és erkölcsi tulajdonságok, amelyek az üzemekben a vezető személyek tekintélyét biztosítják. Az első követelmény mindenestre a kifogástalan szakképzettség, az elméleti és gyakorlati tudás. Morális vonatkozásban pedig szigorú kötelességérzet abszolút becsületesség és szóciális érzés. Ahol ezek meg vannak, ott a tekintély fent úgy, mint alant ezek természetes következménye. Ahol ellenben hiányzanak ott mechanikus pótlékok hivatása a tekintély megteremtése, ami azonban sohasem vezet az üzem megkívánt biztonságához. A tekintély megszerzésének módjai különbözők. Más kvalitásokkal szerzünk tekintélyt a főúri vendég, mint az egyszerűbb polgár előtt. Majd ismét másként szerzünk tekintélyt a főnökünk, vagy alkalmazott társaink előtt. Ez a tekintélytartás szemérméteke és egyensúlya, amely talpköve minden jól működő kifogástalan üzemnek. (bin)

Intellektuelek a kávéiparban

Irta KORDA ALFRÉD
a Greschá-in kávéház üzletvezetője

A háborút és a forradalmakat követő években az intellektuelek nagy tömege, mohón vetette magát azokra a pályákra, amelyek nagy jövedelmet ígértek és ideig-óráig a legtöbb esetben hajtottak is. Ennek a nagy neki buzdulásnak a forrása természetesen az volt, hogy a békeszerződés okozta megváltozott helyzet folytán az értelmiségi pályákon működők hatalmas légiói váltak fölöslegessé és egyben kenyérteleenné. Kellet tehát a megélhetést jelentő újabb foglalkozás.

A konjunkturális időkben sokan a bankszakmába léptek át, a konjunkturális idők meglehetősen gyorsasággal bekövetkezett letörése azonban sokaknak szükségessé tette az újbóli átnyergelést.

Az újabb elhelyezkedési lehetőségek között szerepelt a kávéipar is, habár eléggé sajnálatos, hogy erre a kiváló nagy múltú és jövőjű iparra csak egy ilyen hatalmas gazdasági megrázkodtatás tudta az intellektuális pályáról leszorult tömegek figyelmét ráterelni, — mint amilyenben ma is élünk. Az elhelyezkedést azonban súlyosan gátolta egyrészt a szakképesítés, valamint a szükségelt óriási töke hiánya, másrészt pedig az az indokolatlan idegenkedés amelyet fogadnak az iparban minden intellektuelt bárhonnán érkezik is. Szükségesnek tartom eleve is hangsúlyozni, hogy a legmélyebb tisztelet tölt el az ipar nagyszerű és kiválóan képzett szakférfitái iránt és csak iparunk fejlődésének vélik szerény szolgálatot tenni mikor e sorakkal bár halványon is a gyakorlati szakképzettség és a magasabb szellemi kvalifikáció kooperálásának szükségessége mellett emelek szót.

A külföldi szakkörök már régebben szükségét érezték a két tényező egy személyben való egyesítéseknek. Elég e téren a svájci, a francia és a német szakiskolákra rámutatni. Az eredményre pedig elég jellemző ugyan ezen országok kávé és rokoniparágainak óriási fejlettsége, mely a szakmunkások magasabb iskolázottsága nélkül idáig el nem juthatott volna. És hogy ez valóban így van jól mi sem bizonyítja jobban mint a magyar kávéipar jelenlegi helyzete. A kávésnak,

üzletvezetőnek ma igen sokféle funkciót kell az üzlettel kapcsolatban elvégezni. A különféle adónemek, illetékek könyvelése, adminisztrálása, nyilvántartások kezelése, a rendészeti hatóságokkal való összetűzések megelőzése az iparra vonatkozó törvények, rendeletek megismerése rendkívüli feladat elé állítják az üzletembert. És ha tudjuk, hogy pl. egy rendelet helytelen felfogása elegendő az üzlet létének veszélyeztetésére, teljes horderejében áll előttünk a mindezen kérdésekben való gyors orientálódás szükségessége. Az árkalkuláció, az üzleti élet bonyolult számtalan kisebb-nagyobb problémája a közönség állandóan fejlődő ízlése és igénye, a verseny kiélesedése az anyagi felkészültségen túl szellemi felkészültséget

és igényelnek, mert csak így leszünk képesek iparunk irigyelt békebeli nivóját helyreállítani.

Nem állítom, hogy mindezen követelményeknek csak a magasabb végzettséggel rendelkező egyének tudnak megfelelni, mert ezzel a gyakorlati példák számtalan tényének mondanék ellent, azt azonban állítom — és azt hiszem senki sem vonja ezt kétségbe — hogy megfelelő intellektuális alapismeretek mellett sokkal könnyebb a fentebb leírt sokágú szerep betöltése mint anélkül. Ennek az igazságnak az elismerése után pedig önként áll elő annak a szükségése, hogy szakképzettség és intellektuális tudás összetartással és egymást megértő együttműködéssel segítsék előbbre iparunk boldogulásának ügyét.

egyiknél nehézségekbe ütközik. Be kell tehát vallanunk, hogy a *pincérszanatórium megvalósításához a szakma munkásainak anyagi ereje* — még a legnagyobb áldozatkészség mellett is — *elenyészőben csekély*. Azt az időt kívánni pedig, amikor e téren gyökeres változás fog beállni, teljes-séggel lehetetlen, mert hiszen a baj napról-napra súlyosbodik. Ilyen körülmények között mindent el kellett követnünk, hogy a meglévő alap gyarapításához megnyerjük a főváros vezető ténylezőinek jóindulatú támogatását, amely rövidesen a megvalósulás stádiumába juttatná a szanatórium-üdülőtelep ügyét. És örömmel jelezhetem itt, hogy ez részben sikerrel is járt. *Dr. Kollmann Dezső, egyesületünk ügyésze, bizottsági tag, az elmúlt hónapban tartott közgyűlések egyikén konkrét javaslatot tett az iránt, hogy a főváros költségvetésébe a pincérek szanatóriumának felállításához és további támogatásához egy bizonyos összeg felvételével.* A közgyűlés a javaslatot a tanácshoz tette át, aki ebben az ügyben máris magához kérte egyesületünk elnökségét.

A szanatórium és üdülőtelep ügye

Irtja: HAJDU VILMOS a Főpincérek Országos Egyesületének elnöke

A magyar pincérség fokozottabb egészségügyi védelmét nem lehet levenni többé a napirendről. Több oldali szakmai, társadalmi és nem túlozunk annak a kijelentésével sem, ha azt mondjuk, hogy nemzeti érdekek teszik parancsoló szükséggá, hogy ezzel a kérdéssel állandóan foglalkozzunk.

Előttünk zajlik le az élet és mi talán a legjobban látjuk, hogy mennyire *szükség volna segítség-re, gyámolító kére* a sok elesett munkából kidőlt pincér-ársunk telpraállításához és visszanyert egészségének munkabírásának további megőrzéséhez. *Am a mai rossz gazdasági viszonyok ebben is súlyosan gátolnak bennünket.* Az pedig megállapított tény, hogy a köteles állami szociális intézmények keretében a pincérség különleges egészségügyi védelmét ellátni nem lehet.

Ennek a felismerésnek a jegyében született meg két esztenlővel ezelőtt, vagy talán még jóval előbb az a gondolat, hogy a *pincérségnek magának kell ebben az ügyben talpra állani*, hogy legalább az első jelentősebb összeget a szanatórium-üdülőtelep megalkotásához összegyűjtse. *A Főpincérek Országos Egyesülete örömmel állott ennek az akciónak az élére* és amint ismeretes, az egyesületek bevonásával tárcanaptárakat adott ki, amelynek tiszta jövedelméből megteremtette ennek a majdan felállítandó,

humanisztikus intézménynek az alapját. Az akció egyébként távolról sem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Természetesen ennek is megvoltak a maga jól ismert okai, mint minden más dolognál, amelynek meg kell küzdenie a kartársak hihetetlen indolenciájával.

Minket azonban a siker mérsékeltébb jelentkezése egyáltalán nem gátolt az akció befejezése után sem abban, hogy a most már meglévő alapot valamelyes módon tovább fejlesszük. Sok megoldási mód merült föl erre nézve, azonban sajnos pillanatnyilag a gyakorlati megvalósítás iránt

Ma még a dolgok állása szerint nem tudjuk, hogy összegszerűen mennyi lesz a fővárosi hozzájárulás, de az bizonyos, hogy a *Tanács megértéssel és teljes jóindulattal kezeli ezt az ügyet*, amellyel máris hálára kötelezte a főváros egész pincérségét.

A szanatórium-üdülőtelep ügye ezzel *új fordulatot vett* és minden okunk megvan rá, hogy bizakodással tekintsünk a további fejlemények elé.

A cél felé haladás tempója most már meggyorsul és ha nem is holnap — mert rózsás reményeket fakasztani senkiben nem akarunk — de minden bizannyal meg lesz sok szenvedő kartársunk reménye: — *az önálló pincér szanatórium.*

Azt talán hangoztatnom is felesleges, hogy a Főpincérek Egyesülete vezetésem alatt Dr. Kollmann Dezsővel együtt ezután is mindent el fog követni, hogy az *elveteti gondolat ma már kikelt, de még zsenge hajtása nagy terebélyes fává növekedjék* és hogy alatta enyhülést hozó hús árnyékot biztostsunk minden dolgozó pincér kartársunknak.

Az óvadék-hitelegylet köréből

Miként biztosítsuk a hitelegylet további fejlődésének lehetőségét?

Hogy az óvadék-hitelegylet milyen mértékben teljesíti a maga hivatását, arra már volt alkalmam rámutatni, amikor is közöltem, hogy a hitelegylet a rendelkezésére bocsátott összeg jelentékeny részét már kihelyezte.

Mit jelent ez? A számok egyszerűségével lerögzítve azt jelenti, hogy *közel egy milliárd korona olcsó kamatozású óvadék kölcsönt juttatunk a főpincérségnek* és immár hatvanon felül van azoknak a kartársaknak a száma, akiket megszabadítottunk az uzorakölcsönrel járó sokszor igen kínos proceduráktól. Az tehát nem lehet vitás, hogy a hitelegylet máris hatalmas erkölcsi és anyagi bázisává lett a főpincérségnek. Amikor azonban ezt megállapítjuk, különös nyomatékkal kell hangsúlyoznunk azt is, hogy ez a nagy *erkölcsi és anyagi eredmény* a főpincérség egyetemessége szempontjából csak úgy lesz előnyösen kamatoztatható, ha az összetartás érzését igyekszünk fejleszteni és állandóan előbbre vinni. Minden komoly egyesülésnek ez az alapja és egyedüli helyes kiindulás a kitűzött célok megvalósításához.

A hitelegyletnek pedig vannak bizonyos célkitűzései, amelyeket a kartársak nagyon jól ismernek. A célok eléréséhez megkívánatosak azok is adva vannak. Szükséges tehát, hogy mi ezekkel *az eszközökkel helyesen bánjunk* és minden cselekedetünk a hitelegyleti tagok akaratával és felfogásával teljes harmóniában álljon. Annak a határozott leszövegzésével, hogy az egyesületben vállalt kötelezettséget minden kartársunknak legelső sorban kell teljesíteni, *nem térhetünk ki az elől sem, hogy a hitelegyleti tagok az őket érintő speciális kérdések fesztelen egymásközötti megbeszélésre időnként meghatározott formák között össze ne jöjjenek.* Mert hogy

vannak ilyen speciális kérdések, az kétségtelen. A kihelyezések állandó ellenőrzése, az információk beszerzése stb. mind olyan ügyek, amelyek a hitelegyleti választmány és a tagok szorosabb együttműködését teszik kívánatosá. De ezenfelül az sem lehet előttünk közömbös, hogy olyan üzemekben, ahol a hitelegylet útján tették le a kartársaink az óvadékokat; — változás esetén kivétel nélkül az állást. Ebben a kérdésben sajnos úgylis nagy rendszertelenség van iparunkban, annál indokoltabb, tehát, hogy a hitelegylet tagjai példás összetartást tanúsítsanak a saját érdekeik megvédése körül.

Hangzottak el itt-ott olyan bíráló megjegyzések is, mintha a hitelegylet kizárólagosna csakis a már tényleges főpincéreket támogatná óvadékigényeik kielégítésében. Ez a felfogás súlyos tévedésen alapszik. *Az óvadék megszerzésének feltétele a hitelegyleti tagság, ennek pedig a főpincéregyesületi tagság.* Minthogy a F. O. E.-nek — nagyon helyesen — rendkívül sok felfogó és éthordó tagja is van, a tagsági jogok élvezetében pedig különbségeket tenni etnikai lehetetlenség — erre senki nem is

gondol — tehát azok, akik *ma még munkássorban vannak, éppen úgy részesülhetnek a hitelegylet előnyeiben, mint a tényleges főpincérek.* Sőt a törekvésünk odairányul, hogy a szakmai érvényesülés lehetőségét, minden képzett, intelligens éthordó és felfogó kartársunk számára megnyissuk.

A hitelegylet választmányja eddig minden eleje kerülő igényt kielégített, föltöve, hogy az igénylő üzem bönitása nem esetű súlyosabb kifogás alá. Akárhány esetben még a szabályok rigorózus betartását is mellőzte és *minden bürokratikus eljárás felrögzítésével elégtette ki az igényeket.* Minthogy azonban az igénylések egyre tömegesebben jelentkeznek és meg kell vallanunk, éppen olyan kartársunk részéről, akik az egyesülettől eddig tisztos távollásban állottak; — *a jövőben ragaszkodnunk kell a kölcsönök folyósításánál a szabályszerű tizenkét heti hitelegyleti tagsághoz.* Mert bármilyen nagyra becsülünk és bármennyire tisztelünk is minden egyéni törekvést, de mi azt a magunk részéről csak úgy támogathatjuk, ha az a kartársunk, aki igényt tart erre, maga is tanúságot tesz *mindentől függetlenül* amellelt, hogy érzésben, gondolatban velünk van és a maga filléréivel áldozatkészen járul hozzá, az egyesület és intézményeinek fentartásához.

Ennek az elvnek az érvényesítésével a szolidaritás fontosságának ismételt hangsúlyozása mellett akarunk haladni továbbra is a hitelegylet kiépítésénél a megkezdett úton. Egyébként a fentebbi összefüggéseket konkrét formájának meghatározását illetően, módot fogok találni az érdekelte kartársakkal való eszmecsere.

Karcszag Béla.

A pincérség értelmi nevelésében, szakmai és általános kultúrájában rejlik az ipar egész jövője.

Szíves tudomásul!

A Főpincérek Országos Egyesülete a VII., Hársfa-utca 31. II/I alatti irodahelyiséget létesített, ahol tisztviselői naponta d. e. 11-től 1ig rendszeres hivatalos órákat tartanak. Ugyanítt székel a Főpincérek Lapja szerkesztősége és kiadóhivatala is. Az Óvadék-hitelegylettel kapcsolatban is itt nyújtunk mindennemű felvilágosítást.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZSÉGI KENYÉRGYÁRÁNAK TÉSztAGYÁRTÓ ÜZEME

a főváros tulajdona saját kezelésében

Budapest, X., Százados-út 16. Telefon: Igazgatóság J. 10-34. Rendelés: J. 10-30.

Gyárt elsőrendű festékmentes szárított tésztát kg-ként 2 drb tojás hozzáadásával. Gyártmányok: tojásos tarronya, tojásos levestésza (finom metélt és kis kocka) tojásos metéltésza, tojásos kockatésza. — **Kapható:** a főváros saját kezelésében levő elárúsihelyekben és jobb fűszerüzletekben. Nagyobb mennyiség közvetlenül a gyártól rendelhető.

Vendéglőknek, szállodáknak, étkezdéknek árengedmény.

Gyártól eszközölt rendelések kölcsönösában, kölcsönládákban vagy eredeti csomagolásban házhoz szállítatnak.

Egy elnem mondott pohárköszöntő*

Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Én nem egy szövetség, vagy más hivatalos testület megbízásából állok itt. Szólásra nekem egészen más ad jogcimet.

Nekem ezen ünnepélyes alkalommal beszélni az elfojtott könyvek, az ökölbesorított kezek sajgó fájdalma adnak jogcimet. A csodálkozás, mely most a szemekből felém néz — arra készlet, hogy most már bemutatkozzam Önöknek!

Bármily elegikus akkoroddal kezdtem is mondókámat — nem vagyok ünneprontó — az ünnep győzelmi pálmája mellé egy babérlevelet akarok helyezni hódolatom jeléül: *én egy pincér fia vagyok!* Egy munkában, tisztességben megszült pincér az *édes atyám, aki évtizedekig a hajnal sötétjében ment már dolgozni, hogy a beálló est még a villanyfényes kávéházban találja.* Robotos pincér, aki a szó legszorosabb értelmében garast-garásra kuporgatott, hogy a fiából — a pincér fiából — urat neveljen, művelt, finom, tanult ember.

S im itt érkeztem a jogcímhez, mely enged szólanom.

A speciális magyar kultúrviszonyok, — a multnak annyira hangoztatott demokráciája ellenére is — az emberek agyát sötétségbe takarták, a szíveket kőreges érzéketlenséggel gyöpöstiték be. Az embereknek egy bizonyos rétegében nálunk megvan az a *szíves hajlandóság*, hogy mindenkit származása szerint ítéljenek meg és hogy nyomban kikezdzék, megmarják minden különösebb ok nélkül, mihelyt kitudódik valakiről, hogy az a *mélyről* jött. Ha pedig a fejét a jól megérdemelt siker aranykoronája érinti, nyomban ott settenkedik az irigység és a *jól értesültek* mohón igyekeznek *foltokat* keresni, hogy a *jövevényt* az elért sikerekre érdemtelennek nyilváníthassák. És ha ezt a *foltot* nem találják a jelenben kikutatják a multból; — a származásából. Az apa pincérfoglalozását ilyen foltnak tekintik, és

*Áprilisi közgyűlésünk valamint Hajdú Vilmos a F. O. E. elnökének kitüntetésé alkalomával rendezett ünnepi vacsorán részt vett dr. G. A. úr is, aki e sorokat az ünnepély után küldte be hozzánk.

ezért — bár szomorú ugyan — a beérkezett *előkelő úr* szegényli az egyszerű atyját, fél hogy dicsősége ragyogására árnyat vet az egyszerű apa szürkesége, vagy nem éppen rangos foglalkozása.

Az emberek jelentékeny részének a tudatában az a felfogás él, hogy a pincér mélyen lent áll a társadalom lépcsőzetén. A kritika nélküli előítélet az éjszakai élet örökmcsolygós vámszedőjének tartja aki a bolémvilág könnyelmű légkörében kész mindenkit szolgálni erkölcsi és egyéb skrupulusok nélkül.

— „Pincérré az lesz aki az élet lefelé hajló úvesztőjén megáll egy kitérőre,“ — vallják még ma is sokan a társadalom elfojtott szövívői. Bár kétségelenül nehéz feladat volna eldönten, hogy mennyi szerepe van ennek a tévhitnek a létrejűtelében a maradi korlátoltságnak és mennyi annak a zilált és nem mindig előnyösen jelentkező állapotoknak amilyen a pincérség egy kis része él. — mégis a pincérségről általában ez a legbizságtalanabb megúlapítás, és egyben a legártalmasabb is. Mert hiába volt az én édesatyám — hogy pro domo beszéljek — a sok többivel együtt becsületes dérek ember jó munkás és kiváló pincér, mint amilyen más szakmák megbecsült és elismert munkása: — úri környezetem előtt amelybe intellektuális életpályám sodort, — csak a *pincér fia* lettem.

Pincér anyák — és *pincér atyák!* Mikor e diszes ünneplő tömegben körültekintek első bizonyítékait látom a pincér megbecsülésének abban a kitüntetésben amely országunk kormányzójának magas elhatározása folytán egy pincérnek Hajdú Vilmosnak jutott. Amikor látom e diszes ünneplő közönséget és hallom a kormány, a főváros küldötteinek üdvözlőszavait akkor — kedves pincér szülők — elfelejtem a szegény könnyeket nem sajnálom a megáláztatást a megbélyegzést, mert *a jövő pincér gyerekekre gondolok, akiket már egy új élet vár, szebb, jobb, napfényesebb mint amilyen-*

Kartársak!

Minden üzembem mindig csak a Szentlukácsfürdő

Kristálykútállalat
kitünő ásványvizét ajánljuk.

ben nekünk volt osztályrészünk.

A mi példánk serkentsen minden pincérszülőt válvetett együttes építómunkára, hogy a jövő generációnak-csak a hála maradjon Hajdú Vilmos iránt, aki a saját ifjúsága és jövője feláldozásával egy új, szebb élet alapját rakta le és megbecsülést szerzett a pincérségnek nem csak a szakmán belül de az ország hatalmasai előtt is. Öneki és önzetlen munkatársainak jár minden köszönet, ha a pincérré más embernek tekintik majd és ők fogják a társadalom részéről a pincérséggel szemben táplált előítéletek felhőit is szétkergetni, hogy a kultúra fénye világítsa be az emberek agyát és lelkét. És akkor majd az orvosnak, az ügyvédnek, a mérnöknek nem jelent megbélyegzést. És ha ez így lesz akkor nem jelent megbélyegzést az, hogy pincérnek a fia, a pincérgyermek háláját és emlékezését.

Hajdú Vilmos ifjúságának felmorzsolts ereje nem hullott el hiába mert ritka önzetlenségével és fáradhatatlan munkaszeretetével a boldogabb jövő olthatát emelte, mely örök időken át hirdetni *Az Isten sokáig éltesse.*

Dr. G. Á.

Uj kártyarendeleit jelenik meg a legközelebbi napokban, mely a kaszinók belső életét, illetően igen messzemenő reformokat fog tartalmazni. A rendelet általában a klubtagok és a klubvendégek ellenőrzésére fekteti a főszűrt és azonkívül pontosan *megállapítja azt is, hogy milyen kártyajátékok folyhatnak az egyes kaszinókban és társaskörökben.* Kinondja, hogy a kártyajáték után sem klubban, sem privát helyen *semiféle díjat szedni nem szabad.* Intézkedik az úgynevezett slepprendszer megszüntetéséről, mely eddig is sok bajt okozott a kártyások világában. Az úgynevezett *vendégek* eddigi szerepe a kaszinókban teljesen megváltozik, amennyiben a vendég évenként legfeljebb csak négyszer jelenhet meg a klubban, a kártyaszobákba azonban egyáltalán nem léphet be. — A rendelet nem vonatkozik azokra a kaszinókra és társaskörökre, amelyek behizonyíthatóan eddig is alapszabályszerűen működtek és általában nem lépték túl azokat a kereteket, amelyek között a normális társaséletnek folytania kell.

RÖVID KÖZLEMÉNYEK

Síremléket Neumann Károlynak!

Fájdalmas érzés szorítja össze ma is a szívünket, amikor órá gondolunk. Minden veszteségre gyógyírt hoz az idők múlása, de a mi gyászunkat, mely Neumann Károly halálával ért bennünket, nem homályosítja el hónapok perge, évek rohanása. Nem tudjuk feledni déleleg alakját, igaz puritán jellemét, bölcs ritka egyéniségét, hűségét és mindent feláldozó kollégialitását. A magyar pincérség kiérdemesült nesztora, szélesen ívelő társadalmi küzdőműveinek legnagyobb és legtehetségebb reprezentánsa költözött el vele az örök halhatatlanság birodalmába. Ismertük munkásságát, tudjuk az érdemeit. E sűrű hétköznapi sorok keretében nem is volnánk képesek azt kellőképpen méltatni, de most nem is ez a célunk. A kegyelet, az emlékezés szólatát meg bennünket abból az alkalomból, hogy egyesületünk választmánya elhatározta, hogy síremléket állít a magyar pincérség e nagy halottjának. Ez csak természetes! Hiszen alig tudnánk másképp gyászunkban is a nagy férfiú tiszta emlékét méltóképpen megőrizni. A szívünkben őrzött láthatatlan emlék után, most csendes nyugvóhelyén látható emléket is emelünk Neumann Károlynak, hogy egyéniségére tisztelettel és csodálattal tekintsenek a mai széthúzó pincérkoppányok késő ivadékai is. Felejtéhetetlen kartársunk síremlékének azonban az egész főpincérség kegyeletes áldozatkészségét kell visszatükrözni miért is ezután kérünk fel minden kartársunkat, hogy az e célból megindult gyűjtéshez tehetségükhöz mérten járuljanak hozzá. A síremlék bizottság minden flilért örömmel fogad és nyilvánosan nyugtázt.

— 2 —

Huszonöt évig egy üzletben. Csendes, családi körben ünnepelte meg a mult napokban *Guttmann Dezső* kartársunk, lapunk felelős kiadója, a Fakereskedelmi Csarnokban eltöltött szolgálati idejének 25 éves évfordulóját. *Guttmann* kartársunk fiatalon került a faszakma klubhelyiségébe, ahol ma üzletvezető-terembiztos. Munkáját mindenkor becsülettel végezte és méltán érdemelte ki úgy a klubtagok, mint munka-

adóinak osztatlan tiszteletét és megbecsülését. *Guttmann* kartársunkat ez alkalomból mi is meleg szeretettel köszöntjük és kívánunk neki sok szerencsét a megkezdett újabb huszonöt esztendőhöz.

Hymen. Orbán Géza kartársunk f. hó 24-én, vasárnap tartotta esküvőjét *Hautzinger Károly* egyesületünk érdemes alnökének bájos nevelt leányával. Sok szerencsét és boldogságot kívánunk az új frigyhez.

Távgyalogló pincérek. Mint érdekes hír az egész európai napisajtót bejárta, hogy a mult hónapban Genfbe érkezett két pincér, kik Berlinből elindulva gyalog tették meg a több mint ezer kilométeres utat. Az úttal a pincérek nemzetközi akadály nélküli vándorlásának szükségességére akarták felhívni az illetékes ténnyezők figyelmét. Az érkezőket Genf város határában az ottani pincérség küldöttei várták és diadalmenetben kísérték be őket Genfbe, ahol végre kipihenhettek az érdekes utazás fáradalmait.

Végezhet-e házimunkát az iparostanonc? Ebben a kérdésben a soproni kereskedelmi és iparkamara a következő döntést hozta. Az ipartörvény szerint a mester tanoncát csakis a választott iparhoz tartozó vagy azzal kapcsolatos munkára használhatja. Az ipariüzessel össze nem függő, másirányú munkára a munkaadó a tanoncot csak annyiban használhatja, amennyiben ez által az iparban való kiképeztetése nem szenved hátrányt. Ha a mester a törvény ezen előírásai ellen súlyosan vét, a tanonc, illetőleg annak törvényes képviselője kérelmére az iparhatóság a tanviszonyt rögtöni hatállyal felmondhatja.

Hivatalos rész

Választmányi ülés. Jegyzőkönyv.

Felvétel 1928. évi június hó 5-én a Főpincérek Országos Egyesületének választmányi ülésén.

Hajdu Vilmos elnök az ülést megnyitja, a mult üvés hitelesítésére felkéri *Nagy Izidor* és *Deutsch Béla* választmányi tagokat. Felkéri *Zwillingner István* felügyelőbizottsági tagot a bizottság jelentésének ismertetésére, utána pedig *Arvai Lipót* pénztáros a jelentéseket aláírta. *Haj-*

du Vilmos elnök felhatalmazást kér a választmánytól a telefon bevezetésére, továbbá az irodáért havi 40.— takarításért és világításért pedig havi 10.— pengő kiutalványozására. A választmány a kért felhatalmazást megadta. Kiutalványozott továbbá a választmány az Egyetértés Sport Club részére 20.— pengőt. Tado, másul vette a választmány, hogy *Lakner János* részére az elnökség 40 pengőt segély címen kiiltetett. Az új tagok sorába felvették a következők: *Vitéz Rohonczy István*, *Baán Endre*, *Mühl Ferenc*, *Takács Bertalan*, *Scheier Győző*, *Mühlhoffer Adolf*, *Somogyi Miklós*.

Dr. Kollmann Dezső ügyész ismerteti a választmánnyal a szanatórium ügyben indított akcióját, melynek célja, hogy a létesítendő pincér-sanatórium részére a fővárostól szubvenciót eszközöljön ki. Bejelenti, hogy ezen ügyben küldöttség élén megjelent *Becell tanácsnok* úrnál, továbbá a főváros közgyűlésén szóval tette a kérdést és a legmesszebbmenő kilátásai vannak, tervei megvalósulására. A közvetlen tárgyalások megindítására már is meghívót kapott az egyesület. Én már is látom a távolban — úgy mond — azt a kis íhély házat, tiszta szobákkal, fehér ágyakkal, orvosokkal, melyben majdan a beteg pincérek gyógyulást fognak keresni és találni.

Harsányi Adolf úr melegen üdvözli *Kollmann* doktort és további sikereket kíván megkezdett akciójának. Régi tervét látja a megvalósulás stádiumába lépni, melyet annak idején a hábrú miatt nem valósíthatott meg. Ezután *Bolgár Menyhért*, a nyugdíjgyesület titkára ismertetette a nyugdíjkérdést kapcsolatban az új öregségi és rokkant javaslattal.

Hajdu Vilmos elnök bejelenti, hogy őszig nem hív össze választmányi ülést, ha csak valami rendkívüli alkalom szükségessé nem fogja enni. Ezzel az ülés véget ért.

Hátralékos tagjainkhoz! Az egyesület választmánya felhívja mindazokat a kartársakat, akik tagságdíj fizetésüknek pontosan eleget nem tesznek, hogy hátralékaikat igyekezzenek rendezni, mert ellenesetben az alapszabályok rendelkezéseit fogja velük szemben alkalmazni.

H E I M

sütőde Szondy-u. 96/a

Vendéglőknek és kávéházaknak
bevezetett szállítója.

Utolsó sütés este

7 ÓRAKOR

Kártyatisztítást

úgy helyben, mint vidékre szóló
megbízásnál **jutányos**
áron pontosan telje-
sít. Modern gépekkel felsze-
relt vállalat

BRUNNERNÉ

Budapest,

VII., Dohány-u. 80. I/11.

FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.-T. KÖBÁNYÁN

közkedvelt sörkülönlegességei:

Ősör, Extra világos kiviteli márciusi sör,
Mátyás király sör, Ősör maláta
pezsgő, Kőbánya gyöngye,
Nektár gyógytápsör

Megrendelhető: Városi raktár: VIII. Tavaszmező-u. 7.
Telefon: József 463—83. * Gyártelep: X. Maglódi-ut
47. szám. Telefon: József 463—89.

Egyedül elismert világ-
márka és szabadalom „**BERKEL**“ mérleg és sonkavágógép

Sok millió mérleg és sonkavágógép van már forgalomban. Számos, a világ
minden részéről származó nagy díjjal és aranyéremmel kitüntetve

BERKEL mérleg és sonkavágógép Részvénytársaság BUDAPEST, VI.,
Teréz-körút 3. sz. Telefon: T. 154—00, L. 901—79.

Távirati cím: **LEKREB.**

Postatakarékpzt csekkszámla: **52.368.**

Kívánatra ingyen küldünk kimerítő, illusztrált prospektust
és gépeket díjmentesen és kötelezettség nélkül bemutatjuk.

A világhírű

Kristály ásványvizet

eredeti töltésben, kizárólag a Szent-Lukácsfürdő

Részvénytársaság Kristály kútvállalata

hossa forgalomba. Budapest

II. Zsigmond ucca

Telefon aut. 521—17.
521—18.
521—19.

25

521—17 telefon aut.
521—18
521—19